

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/332/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514204949
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2514204949.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a sudcov: JUDr. Martin Holíč a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnej veci žalobkyne: Mgr. S. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. H. XXXX/XX, C., zastúpenej advokátkou: Mgr. Martina Masárová, AK so sídlom Záhradná 2/B, Piešťany proti žalovanému: Ing. Q. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXXX/XX, C., o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 21. júna 2018, č.k. 15C/237/2014-301 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov tak, že prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného a) finančné prostriedky získané ako kúpna cena na základe kúpnej zmluvy zo dňa 28.10.2011 za predaj nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území C., zapísanej v katastre nehnuteľností vedenom Okresnom úradom Piešťany, katastrálny odbor na liste vlastníctva č. XXXX ako byt č. XXX nachádzajúci sa na 2. p. bytového domu súp. číslo XXXX, postavený na pozemku registra „C“, parc. č. 5804/11 v C., vchod č. XX, ako spoluvlastnícky podiel o veľkosti 7673/531156 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súp. č. XXXX, postaveného na pozemku registra „C“, parc. č. 5804/11, ako spoluvlastnícky podiel o veľkosti 7673/531156 na pozemkoch registra „C“, parc. č. 5804/6 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 434 m², parc.č. 5804/11 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1730 m², vo výške 90.000,-eur, b) finančné prostriedky na účte vedenom vo D. A. H., a.s. pod č. XXXXXXXXXXXX na meno: Ing. Q. X., ku dňu 11.07.2011 vo výške 194,20 eura, c) finančné prostriedky na účte vedenom v I. G., pobočka zahraničnej banky pod č. G na meno: Ing. Q. X., ku dňu 11.07.2011 vo výške 4.163,78 eura. Výrokom II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov sumu 47.178,99 eura a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom III. súd žalobu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vo zvyšnej časti zamietol a výrokom IV. rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovenia § 143, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1, 3, 4, § 150 Občianskeho zákonníka, článkom 7 ods. 1 základných princípov CSP, ďalej § 216 ods. 1, 2, § 470 ods. 1, § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 CSP.

3. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd po vykonanom dokazovaní, aplikujúc vyššie uvedené ustanovenia Občianskeho zákonníka vykonal vyporiadanie BSM len v rozsahu uvedenom vo výrokoch I. a II. tohto rozsudku. V konaní bolo rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k. 5C/224/2010-29 zo dňa 2.6.2011 zistené, že manželstvo žalobkyne a žalovaného uzatvorené dňa 17.5.2003 zaniklo rozvodom a to dňa 11.7.2011 (právoplatnosťou tohto rozsudku). V danom prípade nebolo zistené, že by medzi stranami sporu existovala nejaká dohoda o vyporiadaní BSM vo vzťahu k veciam uvedeným v žalobe,

preto bola zo strany žalobkyne (ako bývalej manželky žalovaného) podaná dňa 10.07.2014 žaloba na vyporiadanie. Za kľúčové v danej veci súd považuje právne posúdenie veci, ktoré bolo stranám sporu uvedené a ktoré spočíva na tom, že súd môže vyporiadať len tie veci tvoriace BSM, ktoré strany sporu urobili predmetom konania v rámci trojročnej lehoty ustanovenej § 149 ods. 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „OZ“) od zániku BSM, inak nastane vo vzťahu k týmto veciam nevyvrátiteľná právna domnienka ustanovená § 149 ods. 4 OZ. Súd pritom vychádzal z toho, že konanie o vyporiadanie BSM je návrhovým konaním, t.j. nemôže začať bez návrhu, pričom súd je takýmto návrhom viazaný (§ 216 ods. 1 CSP a Čl. 7 ods. 1 Základných princípov CSP) čo do definovania predmetu konania, nie je viazaný len spôsobom vyporiadania tohto BSM (§ 216 ods. 2 CSP), nakoľko tento spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu (§ 149 OZ). Vzhľadom na uvedené súd preto vychádzal z predmetu konania určeného žalobou zo dňa 9.7.2014, doručenej súdu na konci 3-ročnej lehoty na podanie takéhoto návrhu na vyporiadanie BSM. Z obsahu tejto žaloby vyplýva (t.j. je to záväzné pre súd), že predmetom vyporiadania sú len finančné prostriedky na účtoch v peňažných ústavoch tam uvedených v počte 3 (D., I. a Q.) ako i finančné prostriedky získané žalovaným z predaja nehnuteľnosti patriacej do BSM (byt č. 305). Vo vzťahu k ostatným veciach (ktorých vyporiadania sa žalobkyňa domáhala zmenou žaloby, ktorú súd pripustil, nakoľko neboli dané dôvody na jej neprípustenie ako i tie na ktoré poukazoval žalovaný) nastala vzhľadom na uplynutie 3-ročnej (hmotnoprávnej) lehoty nevyvrátiteľná právna domnienka v zmysle § 149 ods. 4 OZ. Ak by súd pristúpil napriek tomu k vyporiadaniu aj týchto vecí patriacich do BSM, mohlo by dôjsť k narušeniu princípu právnej istoty subjektov občianskoprávných vzťahov, keď by súd svojim rozhodnutím neprípustne zasahoval do právnych vzťahom upravených samotným zákonom - § 149 ods. 4 OZ (tieto veci sú buď v podielovom spoluvlastníctve prípadne podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastník používa). Na podporu vyššie uvedeného právneho posúdenia súd odkazuje na rozhodnutia: rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/231/2012 zo dňa 07.11.2013, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/9/2015 zo dňa 16.06.2015. Vzhľadom na vyššie uvedené právne posúdenie preto súd vyporiadal len veci identifikované žalobkyňou v žalobe (pozn. súdu - táto jednoznačne označila len účty v 3 peňažných ústavoch, neuviedla, že by mali existovať aj účty v iných peňažných ústavoch), t.j. zostatky na účtoch žalovaného ku dňu 11.7.2011. Na účte vo D. bol tento zostatok ku dňu 11.07.2011 vo výške 194,20 eura, v I. G., pobočka zahraničnej banky vo výške 4.163,78 eura. Zo správy Q., a.s. zo dňa 25.07.2017 (č.l. 220) súd zistil, že účty na meno žalovaného nie sú v ich databáze evidované. Nakoľko finančné prostriedky boli vedené na účte žalovaného, ktorý nimi bol aj od času zániku BSM disponovať, pričom nebolo preukázané, že nejakú časť z týchto zostatkov žalobkyňi odovzdal, súd zostatky preto prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného (výrok I. písm. b) c)). Čo sa týka predmetného bytu č.XXX, nebolo medzi stranami sporným, že tento bol zapísaný do výlučného vlastníctva žalovaného ešte počas trvania manželstva (aj keď po rozvoде, no ešte neprávoplatného), preto v súlade s § 143 OZ aj patril do ich BSM. Nebolo preukázané tvrdenie žalovaného (za týmto účelom žalovaný ani nenavrhol vykonať dôkaz), že by predmetný byt kúpil z finančných prostriedkov (požičaných) od jeho priateľky, preto súd vychádzal z toho, že bol zakúpený zo spoločných finančných prostriedkov manželov patriacich do BSM, a teda aj byt zakúpený počas trvania manželstva (BS) zo finančných prostriedkov patriacich do BSM patrí do BSM (jedná sa o transformáciu majetku). Nakoľko bolo ďalej preukázané, že po zániku manželstva žalovaný predmetný byt predal tretej osobe, pričom nebolo preukázané, že by peňažné prostriedky získané z tohto predaja vrátil čo i len sčasti či už žalobkyňi, resp. do BSM, finančné prostriedky získané z predaja bytu (kúpna zmluva zo dňa 28.10.2011) si ponechal žalovaný, preto súd v rámci vyporiadania majetkových vzťahov bývalých manželov tieto finančné prostriedky tak ako sú špecifikované vo výroku I. písm. a) tohto rozsudku prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného, nakoľko tento nimi aj doposiaľ disponoval. Súd (výrokom II.) súčasne zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov sumu 47.178,99 eura, a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (lehota navrhnutá žalobkyňou v rámci zmeny žaloby), uvedená suma predstavuje polovičný podiel na hodnote všetkých vecí vyporiadaných súdom v rámci BSM (194,20 eur + 4.163,78 eur + 90.000 eur = 94.357,98 eur), ktoré boli prikázané do výlučného vlastníctva žalovaného. Súd v zmysle § 150 OZ vychádzal z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Vzhľadom na uvedené právne posúdenie sporu a rozhodnutie súdu v rámci tohto posúdenia preto súd žalobu žalobkyne (po pripustení jej zmeny podľa bodu 7. odôvodnenia rozsudku) na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vo zvyšnej časti zamietol (k tomu viď bod 27. odôvodnenia tohto rozsudku). O povinnosti zaplatiť súdny poplatok za vyporiadanie BSM bude rozhodnuté v zmysle § 14 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov samostatným rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka. O nároku

na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol aj bez návrhu (§ 262 ods. 1 CSP) tak, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania v zmysle § 255 ods. 2 CSP).

4. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a to z dôvodu, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd v bode 27. odôvodnenia rozsudku uvádza, že súd môže vyporiadať len tie veci tvoriace bezpodielové spoluvlastníctvo, ktoré strany sporu urobili predmetom konania v rámci trojročnej prekluzívnej lehoty ustanovenej v § 149 ods. 3 Občianskeho zákonníka o zániku BSM, inak nastane vo vzťahu k týmto veciam nevyvrátiteľná domnienka ustanovená v § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka. S uvedeným právnym posúdením, ktoré súd uviedol i na pojednávaní dňa 08.09.2016 žalobkyňa nesúhlasí a svoje námietky uviedla i vo svojom podaní zo dňa 28.03.2017, avšak súd prvej inštancie sa s týmito námietkami vo svojom rozhodnutí nevyporiadal. Poukázala pritom na to, že postup súdu uplatňovaný v tomto konaní by tak vzal napríklad i žalovanému možnosť k návrhu sa vyjadriť a v rámci súdneho konania uplatňovať svoje procesné ale i hmotno-právne práva, keby pri vyporiadaní nemohol jednak označiť veci patriace do masy BSM a rovnako by nemohol uplatniť námietky započítania podľa § 150 OZ a teda uplatniť všetky zásady započítania, ktoré mu pre prípad rozhodnutia súdu o vyporiadaní BSM umožňuje zákon a bolo by to takýmto postupom žalovanému odňaté právo konať pred súdom. Ďalej žalobkyňa namietala, že podľa článku V. podanej žaloby sa domáhala rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného vydať žalobkyni polovicu hodnoty nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. C., zapísaných v katastri nehnuteľností, vedenom Okresným úradom Piešťany, katastrálny odbor na LV č. XXXX ako i sumu vo výške polovice zostatku finančných prostriedkov na účtoch žalovaného v peňažných ústavoch. Aj keď neuviedla bližšie označenie v peňažných ústavoch je zrejme, že predmetom konania urobila zostatky na všetkých účtoch žalovaného v peňažných ústavoch ešte v lehote troch rokov od zániku BSM. Nie je jej povinnosťou označiť konkrétne peňažné ústavy ani konkrétne účty v týchto peňažných ústavoch a spôsob, ktorý použila v článku V. svojej žaloby je dostatočný, určitý a určiteľný na ustálenie toho, čoho sa svojou žalobou domáha. V priebehu konania v záujme hospodárnosti konania žalobkyňa označila len niektoré peňažné ústavy a teda rozsah peňažných ústavov oproti žalobe zúžila a nie rozšírila, ako to uviedol súd v odvolaní napadnutom rozhodnutí. Je toho názoru, že súd prvej inštancie v predmetnom konaní nesprávne vec právne posúdil, keď dospel k záveru, že masu BSM môže žalobkyňa označiť len v lehote troch rokov od zániku BSM a taktiež nebral do úvahy ňou uplatnený nárok v článku V. žaloby. Týmto postupom odňal žalobkyni právo uplatňovať prostriedky procesnej obrany a procesného útoku v časti týkajúcej sa zostatkov na účtoch žalovaného v ostatných peňažných ústavoch okrem D., a.s., Q., a.s., Z. H., teda keď nevykonal dokazovanie v ostatnej časti navrhutej žalobkyňou.

5. Žalovaný odvolací návrh nepodal, k odvolaniu žalobkyne písomné vyjadrenie nezaslal.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

7. Predmetom konania je vyporiadanie zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov (BSM účastníkov). Rozsah BSM je zakotvený v ust. § 143 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v BSM je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka.

8. Podľa § 118 ods. 1 OZ, predmetom občianskoprávných vzťahov sú veci, a pokiaľ to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty.

9. Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov možno síce začať len na návrh niektorého z manželov, súdy však nie sú týmto návrhom viazané v takom rozsahu, ako pri iných sporových konaniach a to čo do rozsahu spoluvlastníctva ako aj spôsobu jeho vyporiadania. (R 42/1972).

10. Zánikom manželstva zanikne i BSM (§ 148 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak BSM zanikne, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150 Občianskeho zákonníka. Ak sa vyporiadanie nevykoná dohodou, vykoná ho na návrh podaný do troch rokov od zániku BSM niektorým z účastníkov na súd (§ 149 ods. 1, 3 a 4 Občianskeho zákonníka).

11. Zásady, z ktorých treba vychádzať pri vyporiadaní BSM upravuje ust. § 150 Občianskeho zákonníka tak, že pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliada predovšetkým na potreby maloletých detí, na to ako sa každý z manželov staral o rodinu a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

12. V zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona predmetom vyporiadania BSM je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a čo zároveň existovalo ku dňu jeho zániku. Súd v konaní o vyporiadanie BSM musí predovšetkým zistiť a ustáliť rozsah tohto spoluvlastníctva. Následne sa zameria na zistenie cien vecí, ktoré tvoria predmet BSM, pričom platí zásada, že treba vychádzať z ceny, ktorú majú veci v čase vyporiadania, avšak z ich stavu ku dňu zániku BSM. V rámci vyporiadania BSM súd i bez návrhu musí prihliadnuť na to, čo bolo zo spoločného majetku vynaložené na samostatný majetok niektorého z manželov. Na návrh účastníka musí súd prihliadnuť tiež na to, čo niektorý z manželov z prostriedkov v jeho výlučnom vlastníctve vynaložil na spoločný majetok. Pri stanovení výšky takejto náhrady treba prihliadať na zníženie hodnoty spoločnej veci nadobudnutej z prostriedkov vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov, ku ktorému došlo v čase od jej nadobudnutia až do vykonania vyporiadania, čo znamená, že oprávnenému manželovu bude zohľadnená táto náhrada v redukovanej výške. Na zvýšenie hodnoty takto nadobudnutej spoločnej veci však už prihliadnuť nemožno.

13. Predmetom vyporiadania BSM môže byť iba to, čo môže byť predmetom vlastníctva (§ 143 OZ), teda nehnuteľností, hnutelné veci, pohľadávky a dlhy a čo existovalo ku dňu jeho zániku, pričom v zmysle cit. § 150 Občianskeho zákonníka manžel je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo sa z jeho vlastného vynaložilo na spoločný majetok, neprichádza v zásade do úvahy, aby v rámci vyporiadania BSM bolo vyporiadavané to, čo jeden z manželov zo svojho vlastného vynaložil na bežnú spotrebu v manželstve, teda finančné prostriedky jedného z manželov spotrebované v priebehu manželstva na bežnú spotrebu a nie na konkrétny majetok. Pri vyporiadaní BSM možno teda z hľadiska § 150 veta druhá Občianskeho zákonníka prihliadnuť len k výdavkom, ktoré uvedeným zákonným podmienkam vyhovujú. Nemožno sa však v rámci tohto vyporiadania a zákonného ustanovenia domáhať náhrady toho, čo bolo z výlučného vlastníctva jedného z manželov vynaložené na bežnú osobnú spotrebu (teda nie na zadováženie vecí, ktorá tvorí BSM), pričom tieto finančné prostriedky boli spotrebované v priebehu manželstva a v čase jeho zániku už ani neexistujú (obdobne Rc 3Cz 39/73, rozsudok NS ČR zo dňa 30.10.2007, sp. zn. 22Cdo 3421/2006 - Soudní rozhledy 12/2007).

14. Vyporiadanie BSM sa vykonáva vždy ako tzv. vyporiadanie v širšom zmysle, tzn. že treba vyporiadať aj pohľadávky a dlhy manželov vzniknuté za trvania manželstva a bezpodielového spoluvlastníctva. Toto vyporiadanie sa však vykoná iba medzi manželmi, nie aj vo vzťahu k tretím osobám. Občiansky zákonník pritom nemá výslovné ustanovenie o tom ako majú byť vyporiadané pohľadávky a dlhy manželov, ktoré sú spojené s ich BSM a vznikli za jeho trvania. Tieto pohľadávky a dlhy totiž podľa § 143 Občianskeho zákonníka nepatria do BSM, takže sa na ne priamo nevzťahujú ust. § 149 a § 150 Občianskeho zákonníka. Ak tieto vzťahy nie sú osobitne upravené, potom treba v zmysle ust. § 853 Občianskeho zákonníka vychádzať z ustanovení zákonníka, ktoré upravujú vzťahy svojím obsahom a účelom im najbližšie, teda primerane použiť ust. § 149 a § 150 Občianskeho zákonníka. Pohľadávky a dlhy, ktoré existovali v dobe zániku BSM, ale ku dňu vyhlásenia rozhodnutia už neexistujú, napr. zanikli splnením sa vo výroku rozsudku neprejavia, ale budú zohľadnené len pri výpočte čiastky, ktorú má jeden účastník

zaplatiť na vyrovnaní podielu druhému. Pokiaľ sa teda niektorý z manželov po rozvode manželstva podieľal na zaplatení spoločného dlhu už zo svojich výlučných prostriedkov, má právo na ich náhradu (rozsudok NS ČR z 3.10.2006 sp. zn. 22Cdo 14/06). Ak niektorý z manželov vynaložil na spoločný majetok peňažné prostriedky z pôžičky (úveru) uzavretej výlučne ním, treba ju vyporiadať ako vnos vynaložený týmto manželom na spoločný majetok v zmysle § 150 Občianskeho zákonníka, keďže tento manžel je pri vyporiadaní oprávnený požadovať, aby mu bolo uhradené čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok. Ak išlo o vnosi, nie je pre ich vyporiadanie významné, či dlh z pôžičky bol po rozvode manželstva resp. po zániku BSM manželom uhradený, resp. či by mohlo ísť o dlhy premlčané. Ak nejde o vyporiadanie spoločného dlhu, potom netreba požičiavateľovi výrokom ukladať, aby dlh zaplatil (uznesenie NS ČR sp. zn. 22Cdo 1151/2007).

15. V odvolacom konaní bolo potrebné zaujať stanovisko k odvolacej námietke žalobkyne o nesprávnosti právneho názoru, že súd môže vyporiadať iba to, čo predmetom vyporiadania urobili účastníci v lehote troch rokov od zániku BSM.

16. Podľa názoru súdu prvej inštancie, v konaní o vyporiadanie BSM môže súd vyporiadať len ten majetok, ktorý účastníci konania navrhli na vyporiadanie do troch rokov od zániku BSM, s ktorým názorom sa odvolací súd nestotožňuje. Takýto princíp nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka <., pretože toto ustanovenie hovorí len o podaní návrhu na vyporiadanie BSM na súd v lehote do troch rokov od zániku BSM, nie však o tom, že by jednotlivé veci, ktoré majú byť predmetom súdneho konania o vyporiadanie BSM, museli byť určené stranami sporu ako masa BSM do troch rokov od zániku BSM.

17. Je potrebné vziať do úvahy, že konanie o vyporiadanie BSM je osobitným typom konania, v ktorom obaja účastníci (obe strany) majú súčasne postavenie žalobcu i žalovaného (tzv. „iudicium duplex“). To sa premieta aj do zásady, že zastavenie konania na základe späťvzatia žaloby je možné len so súhlasom druhej strany (viď R 48/2010). Ak však má mať ten z manželov, ktorý nepodal žalobu, súčasne postavenie žalobcu, musí mať možnosť vyjadriť sa k predmetu konania, a to nielen v tom zmysle, že uvedie námietky voči tomu, čo urobila predmetom konania druhá strana (to by bolo len jednoduché vyjadrenie žalovaného k žalobe, čo by predstavovalo popretie princípu „iudicium duplex“), ale aj v tom zmysle, že uvedie, čo mieni urobiť predmetom konania on.

18. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec, keď síce na zistený skutkový stav aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenie (§ 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka <.), avšak toto ustanovenie nesprávne vyložil, keď z neho vyvodil nielen to, že vyporiadanie BSM súdom neprichádza do úvahy vtedy, keď žaloba bola podaná po troch rokoch od zániku BSM (čo je správny záver), že súd nemusí vyporiadať celú masu BSM, ale len to, čo predmetom konania o vyporiadanie BSM urobili účastníci konania (čo je takisto správny záver), ale aj to, že predmetom vyporiadania BSM v konaní začatom na základe žaloby podanej v stanovenej lehote je len to, čo predmetom tohto konania urobili účastníci do troch rokov od zániku BSM (čo je záver nesprávny).

19. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu, vzhľadom na to, že konanie o vyporiadanie BSM je považované za „iudicium duplex“, spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi účastníkmi (stranami) konania (čl. 2 a čl. 4 Základných princípov CSP) zodpovedá taký postup súdu, keď obe strany majú možnosť sa (aspoň raz) vyjadriť k tomu, čo považujú za súčasť svojho (zaniknutého) BSM a čo má podľa nich byť predmetom konania o vyporiadanie BSM - teda v prípade, ak vyjadrenie k žalobe bolo súdu doručené v primeranej lehote (hoci medzitým uplynula lehota troch rokov od zániku BSM), je potrebné naň prihliadať a za predmet konania považovať to, čo urobili predmetom konania obe strany, nie iba jedna z nich.

20. Keďže súd prvej inštancie spravujúc sa nepravým názorom o nemožnosti pojať do vyporiadania BSM ďalšie veci, práva a záväzky navrhnuté na vyporiadanie žalobkyňou a v dôsledku toho nevykonal k uvedeným majetkovým hodnotám dokazovanie, pričom toto dokazovanie nebolo účelné doplniť v odvolacom konaní, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b), písm. c) CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP <.).

21. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku), bude opätovne vec prejednať za stavu dodržania postupu

opísaného vyššie a znova posúdiť žalobou uplatnený nárok vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania a potom vo veci znova rozhodnúť o celom predmete konania, pričom výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v čl. 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľa, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

22. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

23. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).